

RIL 195-2-2020

Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry

Rakenteellinen paloturvallisuus

Työ- ja toimistotilat

RILin julkaisuilla on oma kotisivu, joka löytyy osoitteesta www.ril.fi/kirjakauppa ko. kirjan kohdalta. Sinne on koottu tiedot julkaisun painoksista sekä mahdolliset lisäinformaatiot.

JULKAISIJA JA KUSTANTAJA:

Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry

MYYNТИ:

Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry

Fredrikinkatu 42, 00100 Helsinki

www.ril.fi/kirjakauppa

ISBN 978-951-758-653-5 (nid.)

ISBN 978-951-758-654-2 (pdf)

ISSN 0356-9403

Painopaikka: Grano Oy, 2020

Tämän teoksen osittainenkin kopiointi ja saattaminen yleisön saataviin on tekijänoikeuslain (404/61, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen) mukaisesti kielletty ilman nimenomaista lupaa.

© Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry

Alkusanat

Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017) astui voimaan vuoden 2018 alussa. Muutosten takia edeltävä, vuonna 2005 julkaistu rakennusten rakenteellista paloturvallisuutta koskeva RIL 195 -ohjesarja uudistetaan kokonaisuudessaan. Sarjan ensimmäisessä *RIL 195-1-2018 Yleiset perusteet ja ohjeet* -julkaisussa esitettiin yleistasolla ajantasaisen lainsäädännön ja eurooppalaisen normiston määrittelemät vaatimukset sekä kuvattiin säädösten perusteluja ja taustaa.

Tässä julkaisussa *RIL 195-2-2020 Rakenteellinen paloturvallisuus - Työ- ja toimistotilat* käsitellään työpaikkatilojen ja -rakennusten paloturvallisuuteen liittyviä vaatimuksia ja niiden sovelluksia sekä annetaan esimerkkejä paloturvallisuusratkaisuista. Lukija saa kattavimman kuvan työpaikkatilojen paloteknisistä ratkaisuista lukemalla RIL 195-1 yleisohjetta ja tätä ohjetta yhdessä.

Vuoden 2005 ohjeissa ei työpaikkarakennuksille ollut omaa osaa, mutta nyt se on katsottu tarpeelliseksi tehdä. Työ- ja toimistotilat eroavat joiltakin osin muista käyttötarkoituksista ja niiden suunnittelussa nousee usein esille sellaisia erityiskysymyksiä, joita ei esiinny muissa käyttötarkoituksissa. Työpaikkarakennuksiin voi kuulua myös muiden käyttötarkoituseriöryhmien tiloja, kuten ravintoloita, liiketiloja, autosuojia, varastoja tai asuntoja. Nämä erilaiset tilat on otettava huomioon paloteknistä kokonaisuutta suunniteltaessa. Myös työelämän muutokset niin työn tekemisen, aikataulun kuin joustavuuden osalta aiheuttavat omat haasteensa.

Julkaisun ensisijaisia käyttäjiä ovat rakennusvalvonta- ja paloviranomaiset, vakuutusyhtiöt sekä rakennusten suunnittelijat. Julkaisu edistää eri rakenteellisesta paloturvallisuudesta vastaavien osapuolien yhteistyötä ja se on myös merkittävä apuväline alan opetuksessa.

Julkaisun päivistytyön on tehneet Juha-Pekka Laaksonen ja Anton Huovinen Suomen Rakennusinsinöörien Liiton paloteknisen toimikunnan valvonnassa. Julkaisuun ovat tutustuneet ja antaneet lausuntonsa käytännön paloturvallisuussuunnittelun, palonehkäisytyön ja riskienhallinnan asiantuntijat, joilta kirjoittajat ovat saaneet arvokkaita neuvoja ja kehittävää palautetta.

Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry kiittää kirjoittajia, rahoittajia ja lausunnonantajia, jotka asiantuntijuudellaan ja sitoutumisellaan ovat mahdollistaneet tämän ohjeen syntymisen.

Helmikuussa 2020

SUOMEN RAKENNUSINSINÖÖRIEN LIITTO RIL ry

Timo Kohtamäki
puheenjohtaja

Miimu Airaksinen
toimitusjohtaja

Sisällysluettelo

JOHDANTO	11
Käyttötarkoituksen määritelmä	11
Yleistä	11
Ohjeen käyttö ja rakenne.....	12
Paloturvallisuussuunnittelun sijoittuminen rakennushankkeen eri vaiheisiin.....	14
Normit ja normihierarkia	15
A-OSA: PERUSTEET	17
A1. RAKENNUKSEN PALOTEKNISEN SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	17
A1.1 Rakennuksen paloluokan määrittely	17
A1.2 Rakennuksen käyttötarkoitus	17
A1.3 Palokuorma ja palokuormaryhmä	19
A1.4 Rakennuksen koon, henkilömäärän ja käyttötarkoituksen perusteella muodostuvat rajoitukset	20
A1.5 Rajoitusmerkinnät	21
A1.6 Syttymisen estäminen	22
B-OSA: YLEISET VAATIMUKSET	23
B1. YLEISIÄ TYÖPAIKKARAKENNUKSIA KOSKEVIA PALOTEKNISIÄ VAATIMUKSIA JA SOVELLUKSIA	23
B1.1 Rakenteiden kantavuuden säilyttäminen	23
B1.1.1 Rakenteiden kantavuus palotilanteessa	23
B1.1.2 Luokitukseen perustuva mitoitus	24
B1.1.3 Oletettuun palonkehitykseen perustuva mitoitus	26
B1.2 Palon rajoittaminen palo-osastoon.....	26
B1.2.1 Rakennuksen palo-osastointi ja palo-osaston jako osiin	26
B1.2.2 Palo-osaston koko ja palo-osaston jako osiin.....	28
B1.2.3 Osastoivat ja osiin jakavat rakennusosat.....	30
B1.2.4 Osastoivat ovet, ikkunat ja luukut	31
B1.2.5 Läpiviennit osastoivissa rakenteissa.....	32
B1.2.6 Ulkoseinät ja parvekkeet.....	33
B1.3 Palon kehittymisen rajoittaminen	33
B1.3.1 Yleiset vaatimukset.....	33
B1.3.2 Sisäpuoliset pinnat.....	33
B1.3.3 Sisäpintojen suojaverhoukset.....	35
B1.3.4 Ulkoseinän yleiset vaatimukset.....	38
B1.3.5 Ulkoseinän ulkopinnan ja tuuletusvälin pintojen luokkavaatimukset	38
B1.4 Palon leviämisen estäminen naapurirakennuksiin	40
B1.4.1 Rakennusten välinen etäistyys	40
B1.4.2 Palomuuuri.....	41
B1.5 Poistuminen palon sattuessa	42
B1.5.1 Yleiset vaatimukset.....	42
B1.5.2 Kulkureittien enimmäispituus lähimpään uloskäytävään	44

B1.5.3	Uloskäytävien lukumäärä.....	46
B1.5.4	Uloskäytävän mitat	50
B1.5.5	Poistumiseen käytettävät ovet	51
B1.6	Palotekniset laitteistot	52
B1.6.1	Palovaroin ja paloilmoitin	53
B1.6.2	Automaattinen sammutuslaitteisto	54
B1.6.3	Alkusammutuskalusto	55
B1.7	Sammutus- ja pelastustehtävien järjestely	55
B1.7.1	Pelastus- ja sammutustyön edellytykset	56
B1.7.2	Pelastus- ja sammutustyössä käytettävä hissi	57
B1.7.3	Savunpoisto	58
B1.7.4	Kiinteä sammutusvesiputkisto.....	60
B2.	TYÖPAIKKARAKENNUSTEN ERITYISPIIRTEITÄ	61
B2.1	Muiden käyttötarkoitusten yhdistäminen työpaikkatiloihin.....	61
B2.2	Poistumisaluekooltaan alle 300 m ² :n työpaikkatilat	62
B2.3	Sisäinen käytävä	65
B2.4	Poistumisen järjestäminen toisen käyttäjän hallinnoimien tilojen kautta	66
B2.5	Sosiaali- ja saunatilat	68
B2.6	Työpaikkaravintola	68
B2.7	Varastot	69
B2.8	Arkistot	69
B2.9	Valokatteiset tilat	72
B2.9.1	Katteen rakenteiden palonkestävyys	73
B2.9.2	Palo-osastointi ja savuosastointi.....	74
B2.9.3	Savunpoisto	75
B2.9.4	Poistumisjärjestelyt.....	75
B2.9.5	Palotekniset laitteistot	75
B2.10	Puhelin- ja neuvottelukopit	76
B2.11	Puupaneelit	78
B2.12	Puurimarakenteet.....	79
B2.13	Hissit	80
B2.14	Yhdyskäytävän rakentaminen rakennusten välille	82
B2.15	Korkean turvallisuustason työpaikkatilat	86
B2.16	Hybridikiinteistöt ja sekakäyttökiinteistöt	87
B2.17	Rakennuksen muuntojoustavuus	88
C-OSA: UUDISRAKENTAMINEN		91
C1.	ENINTÄÄN 2-KERROKSIINEN JA ENINTÄÄN 9 METRIÄ KORKEA TYÖPAIKKARAKENNUS	91
C1.1	Ohjeita paloluokan valintaan	91
C1.2	Yleistä	91
C1.3	Rakennustyyppille asetetut palotekniset perusvaatimukset.....	92
C1.4	Palokuorma ja palokuormaryhmä	97
C1.5	Kantavat rakenteet	97
C1.6	Kerrosten yhdistäminen samaan palo-osastoon	98
C1.7	Osastoivat ja osiin jakavat rakennusosat sekä palo-osaston jako osiin	98

C1.8	Sisäpuoliset pinnat ja sisäpintojen suojaverhoukset	99
C1.9	Ulkoseinän vaatimukset	100
C1.10	Ulkokäytävien lukumäärä ja vaatimukset	101
C1.11	Savunpoisto	101
C2.	YLI 2-KERROKSIINEN JA/TAI YLI 9 METRIÄ JA ENINTÄÄN 28 METRIÄ KORKEA TYÖPAIKKARAKENNUS	103
C2.1	Ohjeita paloluokan valintaan	103
C2.2	Yleistä	103
C2.3	Rakennustyyppille asetetut palotekniset perusvaatimukset.....	104
C2.4	Palokuorma ja palokuormaryhmä	107
C2.5	Kantavat rakenteet	108
C2.6	Kerrosten yhdistäminen samaan palo-osastoon	108
C2.7	Osastoivat ja osiin jakavat rakennusosat sekä palo-osaston jako osiin	108
C2.8	Sisäpuoliset pinnat ja sisäpintojen suojaverhoukset.....	109
C2.9	Ulkoseinän vaatimukset P1-paloluokan rakennuksessa	110
C2.10	Ulkoseinän vaatimukset P2-paloluokan rakennuksessa	112
C2.11	Uloskäytävien lukumäärä ja vaatimukset.....	112
C2.12	Savunpoisto	113
C3.	YLI 28 METRIÄ JA ENINTÄÄN 56 METRIÄ KORKEA TYÖPAIKKARAKENNUS	115
C3.1	Ohjeita paloluokan valintaan	115
C3.2	Yleistä	115
C3.3	Rakennustyyppille asetetut palotekniset perusvaatimukset.....	116
C3.4	Palokuorma ja palokuormaryhmä	118
C3.5	Kantavat rakenteet	118
C3.6	Kerrosten yhdistäminen samaan palo-osastoon	118
C3.7	Osastoivat ja osiin jakavat rakennusosat sekä palo-osaston jako osiin	119
C3.8	Sisäpuoliset pinnat	119
C3.9	Ulkoseinän vaatimukset	120
C3.10	Uloskäytävien lukumäärä ja vaatimukset.....	120
C3.11	Savunpoisto	121
C4.	YLI 56 METRIÄ KORKEA TYÖPAIKKARAKENNUS	123
C4.1	Ohjeita paloluokan valintaan	123
C4.2	Yleistä	123
C4.3	Rakennustyyppille asetetut palotekniset perusvaatimukset.....	124
C4.4	Palokuorma ja palokuormaryhmä	126
C4.5	Kantavat rakenteet	126
C4.6	Kerrosten yhdistäminen samaan palo-osastoon	126
C4.7	Osastoivat ja osiin jakavat rakennusosat sekä palo-osaston jako osiin	127
C4.8	Sisäpuoliset pinnat	127
C4.9	Ulkoseinän vaatimukset	128
C4.10	Uloskäytävien lukumäärä ja vaatimukset.....	128
C4.11	Savunpoisto	129
C4.12	Evakuointihissit	129

C4.13 Poistumisaikalaskelma.....	130
C4.14 Turvallisuusselvitys	130
C4.15 Erytymenettely korkeissa rakennuksissa.....	130
D-OSA: KORJAUS- JA MUUTOSRAKENTAMINEN	133
D1. KORJAUS- JA MUUTOSRAKENTAMINEN	133
D1.1 Yleistä	133
D1.2 Henkilöturvallisuus	134
D1.3 Poistumisvalaistus ja poistumisreittivalaistus.....	134
D1.4 Rakennuksen kulttuurihistorialliset arvot.....	135
D1.5 Rakennuksen laajentaminen.....	135
D1.6 Kerrosten yhdistäminen samaan palo-osastoon	135
D1.7 Osastovien rakenteiden ja rakennustarvikkeiden vanhat ja uudet luokkamerkinnot.....	136
D1.8 Läpiviennit.....	138
D1.9 Työmaa-aikainen paloturvallisuus	138
D1.10 Rakennusten käyttötarkoituksen muutos	140
D2. TYÖPAIKKATILOJEN SISÄISET MUUTOKSET	143
D2.1 Yleistä	143
D2.2 Palokuormaryhmä.....	143
D2.3 Käyttötarkoitusten yhdistäminen	143
D2.4 Palon rajoittaminen palo-osastoon.....	144
D2.5 Sisäpuolisten pintojen luokkavaatimukset.....	144
D2.6 Poistuminen palon sattuessa	144
D2.7 Palotekniset laitteistot	145
D2.8 Savunpoisto	146
D3. KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOS ASUINTILASTA TYÖPAIKKATILAKSI	147
D3.1 Yleistä	147
D3.2 Palokuormaryhmä.....	147
D3.3 Käyttötarkoitusten yhdistäminen	147
D3.4 Palon rajoittaminen palo-osastoon.....	147
D3.5 Sisäpuolisten pintojen luokkavaatimukset.....	148
D3.6 Poistuminen palon sattuessa	148
D3.7 Palotekniset laitteistot	149
D3.8 Savunpoisto	150
D4. KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOS KOKOONTUMIS- JA LIIKETILASTA TYÖPAIKKATILAKSI	151
D4.1 Yleistä	151
D4.2 Palokuormaryhmä.....	151
D4.3 Käyttötarkoitusten yhdistäminen	151
D4.4 Palon rajoittaminen palo-osastoon.....	152
D4.5 Sisäpuolisten pintojen luokkavaatimukset.....	152
D4.6 Poistuminen palon sattuessa	152
D4.7 Palotekniset laitteistot	153
D4.8 Savunpoisto	154

D5. KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOS HOITOLAITOS- TAI MAJOITUSTILASTA TYÖPAIKKATILAKSI	155
D5.1 Yleistä	155
D5.2 Palokuormaryhmä	155
D5.3 Käyttötarkoitusten yhdistäminen	155
D5.4 Palon rajoittaminen palo-osastoon.....	156
D5.5 Sisäpuolisten pintojen luokkavaatimukset.....	156
D5.6 Poistuminen palon sattuessa	156
D5.7 Palotekniset laitteistot	157
D5.8 Savunpoisto	158
D6. KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOS TUOTANTO- JA VARASTOTILASTA TYÖPAIKKATILAKSI.....	159
D6.1 Yleistä	159
D6.2 Palokuormaryhmä	159
D6.3 Käyttötarkoitusten yhdistäminen	159
D6.4 Kantavat rakenteet	159
D6.5 Parvet ja kerrostulkinta.....	160
D6.6 Rakennuksen koon rajoitukset.....	160
D6.7 Palon rajoittaminen palo-osastoon.....	160
D6.8 Sisäpuolisten pintojen luokkavaatimukset.....	161
D6.9 Poistuminen palon sattuessa	161
D6.10 Palotekniset laitteistot	162
D6.11 Savunpoisto	163
E-OSA: AUTOSUOJAT	165
E1. AUTOSUOJAT TYÖPAIKKARAKENNUSTEN YHTEYDESSÄ.....	165
E1.1 Yleistä	165
E1.2 Kantavat rakenteet	165
E1.3 Palo-osaston enimmäisala	165
E1.4 Osastovien rakennusosien luokkavaatimukset	168
E1.5 Sisäpuoliset pinnat	169
E1.6 Ulkoseinien ulkopinnan ja tuuletusvälin pintojen luokkavaatimukset.....	170
E1.7 Poistuminen palon sattuessa	171
E1.8 Sammutus- ja pelastustehtävien järjestely.....	173
E1.8.1 Sammutusreitti.....	173
E1.8.2 Kiinteä sammutusvesiputkisto ja pelastus- ja sammutustyössä käytettävä hissi	173
E1.8.3 Savunpoisto	174
E1.9 Alkusammutuskalusto	175
LÄHDELUETTELO JA KIRJALLISUUTTA	177

ILMOITTAJAHAKEMISTO

Ilmoitukset julkaisun lopussa.

FläktGroup Finland Oy
L2 Paloturvallisuus Oy
Lamidoors Oy
Paloff Group Oy
Palokatko Haatainen Oy
Paloässäät Oy
Paroc Oy Ab
Renotech Oy
Saumalaakso Oy
Sodeca Finland Oy